

Santa Àgueda fou martiritzada per defensar la seua castedat. El moviment pro-abstencionista dels EUA va tenir el seu origen en un institut de Baltimore on un grup de joves verges i de xiques penedides dels seus primers contactes eròtics van constituir el club "Abstinence Girls".

Orgull cast

La promoció entre els joves de l'abstinència sexual, la virginitat i d'altres valors tradicionals és el principal objectiu propagandístic dels clubs de castedat, un moviment juvenil impulsat als Estats Units pels grups religiosos més conservadors que comença a difondre's al nostre país com un corrent d'opinió.

El triomf del demòcrata Bill Clinton en les darreres eleccions presidencials dels Estats Units, malgrat les seues reconegudes infidelitats matrimonials, fou interpretat per alguns sociòlegs com un símptoma d'una lleugera relaxació moral entre els nord-americans després de dotze anys de puritanisme reaccionari representat pels republicans Ronald Reagan i el seu successor George Bush. Un altre indicatiu d'aquest clima de relaxació ha estat la revitalització dels ideals del hippisme i l'aparició de l'estètica *grunge* com a signes distintius de l'anomenada "Generació X". Aquest grup generacional, que recull els joves entre els 18 i els 30 anys, ha estat definit per la seua manca de compromisos polítics i socials però també per la seua absoluta indiferència enfront de la moral sexual tradicional. La nova generació sembla tenir una visió oberta, pragmàtica i tolerant del sexe encara que no participa de l'esperit reivindicatiu i de la militància feminista dels anys seixanta.

La despreocupada i escèptica forma d'afrontar la sexualitat d'una bona part dels joves és, sens dubte, una de les majors preocupacions dels moviments religiosos fonamentalistes amb més protagonisme dins de la societat nord-americana, com són l'Església Baptista i els sectors immobiliàries del catolicisme. Per tal de recuperar seguidors entre l'apàtica i desencantada joventut dels noranta, aquest corrent conservador ha impulsat al llarg dels últims dos anys la creació i promoció per tot el país de clubs de castedat, un moviment associatiu juvenil de caràcter suposadament laic que té com a principi mantenir la més rigorosa abstinència sexual.

Una encertada estratègia publicitària

El moviment va tenir el seu origen en un institut de Baltimore on un grup de joves verges i de xiques penedides dels seus primers contactes eròtics van constituir un club denominat "Abstinence Girls". L'activa militància dels seus membres i l'originalitat i imaginació de la seua publicitat van contribuir a la creació de nous clubs en altres instituts i universitats de la Costa Est. "Aprèn a dir no", "Defensa la teua virginitat" o "Detín-te en els llavis" foren les primeres consignes popularitzades en xapes i camisetes. Amb el suport de l'Església Baptista i d'altres moviments per la defensa de la moral, aquests suggestius missatges es van difondre per tot el país. En estats com New Jersey, Maryland, Arkansas, Alabama o Georgia es poden veure tanques publicitàries amb frases certament enginyoses com "L'abstinència entendreix el cor", "Acaricia el teu gos, no la teua parella".

Un dels primers actes públics del moviment per la castedat fou una concentració de més de 200.000 joves a Orlando (Florida) organitzada per l'Església Baptista. En aquest acte multitudinari, els joves assistents es comprometran pú-

ARXIU

Les estadístiques nord-americanes assenyalen clarament la puixança del valor de la virginitat abans del matrimoni, sobretot entre els adolescents. Així doncs, la Diana caçadora (baix, en una pintura del segle XVI de l'Escola de Fontainebleau), un altre dels símbols clàssics de la castedat gràcies a la seva arquetípica feminitat, pura i inaccessible, recupera de nou tot el seu sentit literari i moralitzador.

blicament a no mantenir relacions sexuals i a preservar la seua puresa. Segons la crònica del diari de tendència conservadora *The Orlando Centennial*, el vot de castedat no formava part d'un compromís religiós concret sinó que havia de ser interpretat com tot un signe de modernitat. Els promotors de l'abstinència sexual entre els joves han aconseguit vendre la castedat com una conducta divertida i innovadora, quasi d'avantguarda. Segons aquesta hàbil estratègia publicitària, renunciar al sexe és una decisió relativament senzilla, que no comporta cap sacrifici, perquè la castedat no és una forma de vida anòmala o antinatural. Naturalment ningú no recorda que la castedat ha estat des de sempre una opció reservada exclusivament als religiosos de certes confessions i que en els últims vint anys la seua condició de vot obligatori per exercir el sacerdoci ha estat molt discutida dins de la mateixa Església Catòlica.

La popularitat dels clubs de castedat ha estat multiplicada pels mitjans de comunicació en el seu afany de trobar un fenomen sociològic que siga al mateix temps un fidel reflex i un representant amb credibilitat de l'Amèrica Profunda davant l'opinió pública. Durant la dècada dels 80, els telepredicadors i el moviment "Moral Majority" foren considerats per la premsa com els legítims portaveus dels sectors més reaccionaris de la societat nord-americana. El desprestigi d'aquest corrent d'opinió per culpa dels escàndols financers i sexuals de les més conegudes figures de la predicació televisiva ha provocat la seua substitució pels juvenils i actius clubs de castedat. Els militants de l'antisexe han passat ja per tots els programes televisius

de major audiència proclamant en veu alta el seu rebuig a qualsevol forma d'eroticisme.

"Tinc 18 anys i estic molt orgullosa de ser verge", va declarar recentment una jove en el programa *Geraldo*, un dels espais televisius més vistos als Estats Units. El públic del programa va aplaudir llargament aquesta confessió de puresa virginal. Però la moda de la castedat no és tan sols un fenomen televisiu, fa un parell de mesos un dels grans setmanaris d'informació general titulava en la seua portada: "És gran ser verge!". L'atractiva campanya publicitària dels clubs de castedat amb els seus suggestius missatges ha aconseguit promoure un debat nacional en tots el diaris sobre la vigència d'uns valors de la moral sexual que semblaven ben soterrats des de la dècada dels seixanta.

Les estadístiques són també un factor important en la renovada ofensiva ultraconservadora que promou el retorn als vells valors tradicionals. Segons una enquesta de la ICR Survey Research per al setmanari *USA Weekend* quasi el 80% dels adolescents entre els 15 i els 17 anys són contraris a les relacions sexuals abans del matrimoni. Per la seua banda, l'agència

ARXIU

Reuter va difondre una enquesta on s'assegurava que dues de cada tres dones nord-americanes desitjaven arribar verges al matrimoni. Aquestes dades contrastaven, però, amb les xifres oficials del Departament de Salut Pública nord-americana, que indiquen que un 54% dels estudiants d'institut mantenen algun tipus d'activitat sexual.

Rics, famosos i verges.

La jove actriu Tori Spelling, la popular Donna en la sèrie televisiva *Sensació de viure*, és la representant més destacada dels moviments per l'abstinència sexual. La filla del multimilionari productor Aaron Spelling ha declarat reiteradament la voluntat de mantenir la virginitat malgrat les nombroses oportunitats que ha tingut de caure en braços dels més cotitzats i atractius galants d'Hollywood. Per la seua abnegada resistència, Tori Spelling es pot convertir en la luxosa encarnació californiana de la santedat femenina. L'actriu rep més de 20.000 cartes mensuals de joves de tot el món que la feliciten per la seua decisió.

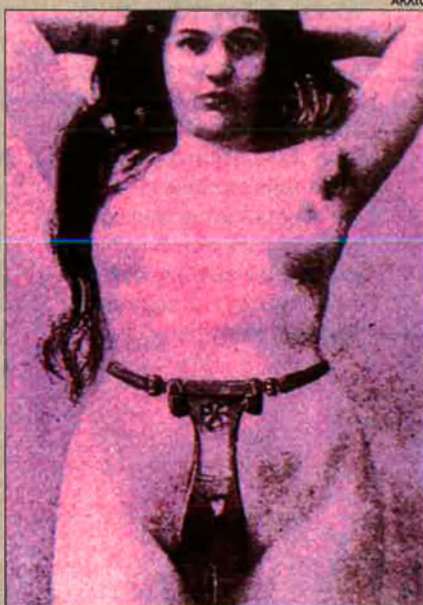
Dins del món de l'esport, el veterà jugador de l'NBA, A.C.

Breus consideracions històriques, científiques i doctrinals

La castedat ha estat considerada històricament com una virtut no sols pel cristianisme sinó també per altres religions i cultures més antigues. Els romans la representaven generalment com una jove vestida de blanc, empuyant un ceptre i amb dues colomes als seus peus.

En altres representacions, el déu Cupido apareix al seu costat amb l'arc i les fletxes trencades com a símbol de rendició. En l'antiga Roma, la glorificació d'aquesta virtut va arribar fins el punt de retre honors propis d'un emperador a les joves sacerdotesses conegudes com les vestals. Quasi totes les divinitats mitològiques femenines de primer ordre (Diana, Minerva, Ceres, Juno) reben la consideració de castes per part dels poetes llatins. Però també per als pobles bàrbars, com els teutons i els saxons, la castedat tenia un gran valor social. En aquestes cultures la pèrdua de la virginitat d'una jove era castigada amb la mort. Les verges del sol de l'imperi inca, una congregació similar a les vestals romanes o les monges catòliques, són un exemple de la rellevància del culte a la castedat en una de les cultures pre-colombines més avançades. En el codi moral budista figuren nombrosos preceptes referits a l'observança de la castedat per part dels fidels i els sacerdots. Per Buda, l'abstinència és la millor manera d'aconseguir la percepció i el coneixement perfectes. En l'antiga Xina existien nombroses lligues antimatrimonials integrades per xiques joves que defensaven la seua virginitat inclús amb el suïcidi. La castedat és també una virtut exaltada pels musulmans en els seus textos sagrats. L'Alcorà estableix una rígida preceptiva per a la dona en matèria sexual que encara continua vigent.

Els teòlegs cristians classifiquen la castedat com una de les espècies de la

El cinturó de castedat, un càstig preventiu. L'abstinència és infal·lible.

virtut general de la tempraça i la defineix com la virtut moral que exclou o modera els plaers carnals. Es considera perfecta quan exclou tots els apetits de la carn i imperfecta si exclou sols els il·lícits. Segons els diferents estats, la castedat pot ser juvenil, matrimonial o vidual. En la teologia cristiana, virginitat i castedat són dos conceptes quasi sinònims que estan presents en la vida de Jesucrist, la Verge Maria i els sants. Des de l'Edat Mitjana l'abstinència sexual ha estat considerada com un dels millors instruments per a combatre les forces del mal. Per als moralistes cristians, el dimoni és l'antífesi de la castedat amb la seua conducta lasciva.

Els episodis llegendaris de les temptacions de Sant Antoni o el martiri de santa Àgueda, que va perdre brutalment els pits per preservar la virginitat, són

dos exemples del triomf de la puresa sobre les malignes forces de la sexualitat.

La castedat ha estat també motiu de reflexió per a filòsofs i escriptors pròxims al nostre temps. En *Així parlà Zaratrustra*, Nietzsche plantejava el següent dilema: "Puc aconsellar-vos la castedat? Per alguns és una virtut, mentre que per molts altres és quasi un vici". Per la seua banda, el novel·lista Anatole France considerava que la castedat era la més perversa de totes les perversions.

Al llarg del segle, els metges i els psicòlegs ha estudiat els efectes de la manca voluntària de sexe sobre la ment i el cos humà. Alfred Kinsey adverteix sobre la connexió que pot existir entre l'abstinència sexual fanàtica i el desordre mental; d'altres estudiosos consideren la castedat com una actitud contrària a la naturalesa. En aquest sentit, la moderna psicoanàlisi indica que la castedat nega l'aspiració natural al plaer de l'ésser humà. Per Sigmund Freud, la pràctica de l'abstinència sexual es basa en obscures motivacions inconscients com ara la inclinació al sacrifici.

Des de l'aparició de la sida als Estats Units, moltes persones adultes dels considerats grups de risc han adoptat com a conducta el que els sociòlegs denominen *nonsexually active life style* o la renúncia voluntària a mantenir relacions eròtiques. En el seu informe sobre la incidència de la sida als Estats Units durant la dècada del vuitanta, Master i Johnson destaquen l'abstinència com una forma eficaç d'evitar el contagi, però reconeixen que no és una solució satisfactòria per a ningú. A més del seu valor profilàctic, certs teòrics asseguren que la castedat pot ser la solució per als greus problemes demogràfics que pateix la humanitat. **L. S.**

Green, és el principal valedor de la causa de la castedat. Company del Magic Johnson durant el període més brillant de Los Angeles Lakers, Green aprofita els seus darrers anys d'activitat esportiva com a jugador del Phoenix Suns per a convèncer altres figures del bàsquet de les excel·lències de la vida sense sexe. De moment, ja ha aconseguit acostar al seu grup, "Atletes per l'abstinència", el poderós pivot de San Antonio Spurs, David Robinson.

Malgrat ser un home casat i amb dos fills, Ro-

binson ha manifestat que la castedat pot ser una de les solucions als nombrosos embarassos no desitjats i a la violència sexual que pateixen els adolescents negres als barris marginals de les grans ciutats. Amb el compromís de mantenir la seua virginitat fins al matrimoni, A.C. Green haurà de treballar molt per tal de guanyar nous adeptes a la seua causa en un món tan promiscu com el de l'NBA, on els jugadors difícilment poden resistir les insinuacions eròtiques de les seues admiradores.

El moment culminant de la intensa campanya nacional per la castedat es va produir a finals de juliol d'aquest any, quan més de 200.000 joves ompliren els jardins dels Capitoli a Washington per tal de realitzar el següent jurament: "Convençuts que el vertader amor espera, m'encomane a Déu, a la família i al meu futur espos/a per a mantenir-me sexualment pur/a fins al matrimoni". Com la multitudinària concentració celebrada a Orlando, l'acte fou organitzat per l'Església Baptista sota el lema "True love waits" ("El vertader amor espera"). Conscient de la seua impopularitat entre els sectors més conservadors de la societat nord-americana i aprofitant l'oportunitat i transcendència de la celebració a Washington, el president Bill Clinton va declarar que destinaria més de cent milions de dòlars dels pressupostos estatals d'enguany per a finançar les activitats dels clubs de castedat. Aquesta mesura de caràcter electoralista no ha evitat la clara derrota dels demòcrates en els comicis recentment realitzats per a triar governadors i representats legislatius.

Els clubs de castedat no obliden, però, que el món de l'ensenyament és el seu principal objectiu. Els alumnes de moltes escoles primàries dels Estats Units han rebut fa uns mesos el curs intensiu denominat "Sex Respect" ('Respecte sexual'), organitzat per l'educadora fonamentalista catòlica Collin Kelly Mast. Durant les dotze setmanes de durada d'aquest singular curs de doctrina sexual, més de 180.000 xiquets de les escoles de Califòrnia han après oracions i consignes com "No sigues desvergonyit, espera a tenir esposa", "Benvolgut Jesús, dona'm forces per a dir que no a les coses que van contra la meua voluntat" o simplement "No vull, has de dir no vull". Amb el mateix estil dels telepredicadors, la promotora del curs aprofita qualsevol oportunitat per a proclamar davant les càmeres que la seua feina educativa és una croada contra el pecat amb la qual s'intenta restituir en els joves l'antic orgull de ser cast.

Un corrent d'opinió artificial. Granada ha estat la primera ciutat de l'estat espanyol que compta amb un club de castedat. El seu fundador i coordinador és Marcos Gutiérrez, un professor d'informàtica de 38 anys vinculat a l'Opus Dei que en els últims mesos ha desplegat una intensa activitat pu-

ARXIU

Escrivá de Balaguer. L'Opus Dei és el principal promotor del moviment de la castedat al nostre país, malgrat que els clubs d'abstinència es presentin com un lloc obert a totes les religions i creences polítiques.

RAFA GIL

La joventut americana és ara molt distinta de la dels 60 i 70. La castedat s'estila.

blica per donar a conèixer la seua organització als mitjans de comunicació. L'interès de Gutiérrez per captar l'atenció dels periòdics i de les càmeres de televisió és evident.

L'activitat principal del reduït grup de xics i xiques que integren el club ha consistit fins ara a atendre les nombroses peticions d'entrevistes formulades pels periodistes àvids de novetats. Tres mesos després de la seua creació, l'associació presidida per Gutiérrez ha iniciat els tràmits per a obrir una delegació a Alacant amb una afiliació inicial de 40 socis i estudia la possibilitat de constituir-ne una altra a València.

Malgrat la pertinença a l'Opus Dei del seu màxim responsable, els clubs de castedat es presenten com un lloc obert a joves de totes les religions i creences polítiques on l'únic requisit exigít semblava ser el compromís de mantenir i promoure la castedat. Segons el seu fundador, aquesta iniciativa associacionista va nàixer de forma espontània en comprovar la magnitud del moviment cast als Estats Units. Però els sòlids plantejaments doctrinals i la intel·ligent estratègia de promoció del club no fan pensar que es tracta simplement d'una pintoresca confraria d'amics.

Les joves parelles de castos enamorats que s'han pogut veure en els debats televisius i programes d'entrevistes en les últimes setmanes, són una calculada personificació de l'elegància, la pulcritud i les bones maneres. Els beatífics practicants de l'abstinència sexual empen sempre un to entre didàctic i condescendent per explicar el seu ferm compromís espiritual. Per a ells, la castedat és molt més gratificant que anar a ballar o prendre copes. Però l'exaltat optimisme i la recurrent utilització de certs conceptes teològics recorden sospitosament la retòrica dels seguidors de monsenyor Escrivá de Balaguer. Encara que no representen realment cap sector de la joventut, els clubs de castedat estan a punt d'aconseguir amb la complicitat involuntària dels mitjans de comunicació el seu objectiu més immediat: convertir-se en un corrent d'opinió que represente els sectors religiosos més conservadors però amb l'aparença d'un moviment juvenil tan modern i dinàmic com els objectors de consciència o els ecologistes. Com als Estats Units, aquestes associacions juvenils no són més que una nova i eficaç forma de recuperar audiència per a difondre una doctrina sexual tradicionalista.

Lluç Soler

ARXIU

David Robinson. El pivot dels Spurs és un dels "Atletes per l'abstinència".